

Tájékoztató

az emelőgépek (G-D-36) szakértői rendszerének megszűnéséről és a kialakult gyakorlatról

A kialakult helyzet kapcsán a megoldás keresésével annál is inkább foglalkozni kell mivel, úgy a hazai, mint a nemzetközi gyakorlatban a baleseti statisztikákban az emelőgéphez kapcsolódó és a leesési események a listavezetők. Nem kívánatos az, hogy az ismert, kialakult nehéz gazdasági helyzetben egy visszavont szabályozás, az emelési technológiák területén, a baleseti események kedvezőtlen alakulásával tovább rontsa.

Úgy ítéltük meg, hogy az MMK-nak az elmúlt évben bekövetkezett kedvezőtlen jogszabály környezet változásával ezen a területen sürgős lépéseket kell tenni a kamarai törvény lehetőségein belül.

A Kamarának több mint 700 emelőgép (G-D-36) szakértője van és az illetékes Anyagmozgató gépek, Építőgépek és Felvonók Tagozat (továbbiakban Tagozat) Minősítő Bizottságához havonta egy-két új és 8-10 hosszabbítási kérelem érkezik erről a területről.

Ez mellett folyamatosan számos észrevételt és információs kérést kapunk, a G-D-36 Daruk, emelőberendezések, emelőszerkezetek szakértés területén kialakult joghézag és az ezzel kapcsolatos biztonságos gazdasági tevékenység végzési lehetőségének érdekében az emelőgépek területére. Ezek a megkeresések a tagozatvezetés képviselőihez és az országos szakmai szervezetekhez pl. Építőgépész Vállalkozók Országos Szakszövetsége, Országos Emelőgép Egyesület érkeznek és a szakma sokszor tanácstalan a reális válaszadások és megoldások tekintetében.

Úgy gondoljuk, hogy a munkavédelmi ellenőrzéseknél sem egyszerű a helyzet, mivel a kialakult joghézag, az emelőgép szakértői engedélyek kiadásával kapcsolatos miniszteri rendelet visszavonása pánikszerű helyzetet teremtett. A Kamara néhány Szakmai Területi Szervezete a megoldást az építészeti szakterületeken, AF-Sz megadás kíséreltetével kereste, de ez minden esetben zsákutcába vezetett, mivel a gyakorlott emelőgép kérelmező szakembereknek építőipari gyakorlata többnyire nem volt, így a 104/2006. (IV.28.) korm. r. jogosultsági követelményeit nem lehetett teljesíteni, nem beszélve arról, hogy az építés-gépesítés csak részben a felvonós terület pedig csak alig fedi le az emelőgép jogszabályi területét.

A szakmát villámcsapásként érő rendeletmódosítás során kialakult helyzet és tanácstalanság ismeretében Tagozatunk a szakmával közösen megkezdte a megoldás keresést és elmondhatjuk, hogy napjainkra a kérdést az emelőgépek területére megnyugtatóan megoldódott.

Előzmények:

A 39/1999. (VII.6.) GM rendelet az ipari szakértésről, úgy a G-D-36 kódjelű szakértői területet is a csoporthoz tartozó más szakterületekkel a 182/2009. (IX.10.) sz. korm. r. 2009.10.01-én jogutód nélkül hatályon kívül helyezte. Ugyancsak hatályon kívül helyezésre került, a Kamara megalakulása előtt működő, a szakértői területeket szabályozó 24/1971.(VI.8.) kormányrendeletet, amely a szakértőkről általánosságban rendelkezett, és meghatározta:

- a szakértő fogalmát,
- alkalmazásának szükségességét,
- ki lehet szakértő,
- a szakértői cím fogalmát,
- ki végezhet szakértői tevékenységet,
- ki adhat szakértői címet,
- ki jogosult engedélyt kapni, stb.

Így a gépészeti csoporthoz tartozó területekre szakértői engedélyt jelenleg nem, de a továbbiakban egy esetleges rendeletmódosításig sem lehet kiadni.

Az ÉVM, a KÖHÉM és a GTE 1996. előtt adott ki szakterületeinkre szakértői engedélyeket a 24/1971. (VI.8.) korm. r. szerint és ezeken a szakértői engedélyeken ez a rendeleti hivatkozás van. A Kamara megalakulásával ezek az engedély kiadások elhaltak, okafogyottak lettek. Meg kell jegyezni, hogy a 39/1999. (VII.6.) GM r. az ipari szakértőkről nomenklatúrája, az akkor a GTE-ben használt összeállítással egyezett meg.

A két említett rendelet hatályon kívül helyezésével a szakértői eljárás definíciója, eljárása, jogilag megszűnt, így az ipari szakterületeket is. Ugyanakkor ezeket a tevékenységeket, jogosultságokat az illetékes szakterületek igénylik, melyet a következők támasztják alá:

A 16/2008. (VIII.30.) NFGM r. a gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról, mely az EU-s 95/16/EK irányelv módosított nemzeti honosítása rendelet a szakértőkről nem szól, de pl. a 11. melléklet 4. pontja szerint az előírt gépvizsgálatok, és ellenőrzések felelős személye:

- a. alapos műszaki és szakmai képzettséggel kell, hogy rendelkezzen,
- b. kielégítő ismeretekkel és megfelelő tapasztalattal kell, hogy rendelkezzenek az általuk végzett vizsgálatok területén, és
- c. képesnek kell lenniük olyan tanúsítványok, jegyzőkönyvek és jelentések kiállítására, amelyek elvárhatóak a vizsgálatok elvégzésének hitelességéhez.

A rendelkezés arról nem szól, hogy ezen képességek és készségek tanúsítását ki végzi. Véleményünk szerint a Magyarországon az önálló, de a szervezett keretekben működő szakemberek, szakértő szintű, a hivatkozott rendelet előírásainak megfelelő ipari szakemberek minősítését a MMK-nak kell a korábbi gyakorlatnak megfelelően felvállalnia.

A 47/1999. (VII.4.) GM rendelet az Emelőgépek Biztonsági Szabályzatáról, három helyen is szakértőkről rendelkezik, így:

- 2.7. Emelőgép szakértő

Aki szakirányú szakértői engedéllyel rendelkezik, és a jelen szabályzat szerinti szakértői engedélyhez kötött feladatok ellátására jogosult.

- 5.3. Emelőgép szakértő

A jelen szabályzat szerinti emelőgép szakértői tevékenység ellátásával az bízható meg, aki

- az adott emelőgép típus (fajta) vizsgálatra akkreditált vizsgálólaboratórium vizsgáló munkatársa, vagy
- szakirányú szakértői engedéllyel rendelkezik,
- 7.2.10. Az emelőgép időszakos vizsgálatára emelőgép szakértő jogosult.

Ezek rendeletileg előírt követelmények feltételezik az emelőgép szakértői tevékenységet.

A Kamarai törvény több helyen olyan lehetőséget, feladatot jelöl meg, amelyek véleményünk szerint a szakértőkre is vonatkoznak pl. III. fejezet, IX. fejezet. A G-D-36 szakterületekre a rendeleti háttér miatt az MMK-nak kell ilyen irányú jogosultságot, esetleg tanúsítványt kiadni, illetve megfelelő jogi keretekben a korábbi gyakorlatot folytatni.

Tagozatunk átérezve a tevékenység hiányának és várható következményeit, bizottságot hozott létre. A szakmával, szakszövetségekkel, társtagozatokkal egyeztetve a lehetőségek mérlegelésével és figyelembevételével az alábbi megoldásra tett javaslatot.

A jogosultság kiadásánál két pillért javasoltunk:

- a. (név)... aki a (szakterület megnevezése) .... megfelelő szakmai képesítéssel és kellő gyakorlattal rendelkezik, valamint az emelőgépek szakterületén kiemelt szakmai elismertsége van.
- b. Alátámasztva a vonatkozó szakmai rendelettel emelőgép szakértő, a 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet szerinti, az Emelőgép Biztonsági Szabályzatban rögzített feladatok végzésére.”

A kialakult helyzetnek és ezen elveknek megfelelően az alábbi javaslatokat dolgoztuk ki, melyeket az MMK elnöksége elé terjesztettünk, amelyet előtte egyeztetettük a Kamara felelős vezetőivel (elnök asszony, főtitkár) és az illetékes tagozatokkal a következők szerint.

A nemzetgazdaságban az emelési tevékenysége gépeinek a biztonságát a hatályos Emelőgépek Biztonsági Szabályzata – a 47/1999. (VIII.4.) GM rendelet – emelőgép szakértők feladatául szabja meg. A szabályzatban előírtak megvalósítása érdekében – nemzetközileg és hazailag is az emelőgépek baleseti statisztikája az első helyen van – továbbra is elengedhetetlen a jogosultsággal rendelkező emelőgép szakértők eddigi tevékenységének folytatása, a jogosultságok eddigi gyakorlatnak megfelelő folyamatos felülvizsgálata, továbbképzésük szervezett formában való biztosítása. Ennek érdekében szükséges, hogy a megszűnt G-D-36 Daruk, emelőberendezések, emelőszerkezetek szakértői jogosultság helyébe a MMK törvényi felhatalmazása alapján „Emelőgép szakértő” jogosultságot adjon ki.

Az Elnökség a következő álláspontra helyezkedett.

A hatályos Emelőgépek Biztonsági Szabályzatban [47/1999 (VIII.4.) GM rendelet] előírt „Emelőgép szakértő” jogosultságot a MMK jogszabályi felhatalmazása alapján továbbiakban

is kiadja annak érdekében, hogy emelőgépek biztonságos üzemeltetési feltételeit biztosítani lehessen. A jogosultság kiadásához szükséges szakmai véleményt, a szakirányú végzettséget, a szakmai gyakorlat megfelelő igazolását az Anyagmozgatógépek, Építőgépek és Felvonók Tagozata Minősítő Bizottsága készíti, a szakmagyakorlás tevékenységének igazolását – KET előírásainak megfelelően – az eddigi gyakorlatnak megfelelően a Területi Kamarák végzik.

Az elvégzett vizsgálatok egy „Tanúsítvány” kiadására adtak lehetőséget, a hatályos Emelőgépek Biztonsági Szabályzat rendeleti háttérével alátámasztva. A tanúsítvány megkülönbözteti a G-D-36 szakterület új és hosszabbítási eseteit, szövege ehhez igazodik.

A Tagozat többszöri kamarai egyeztetést követően felhatalmazást kapott a részletek kimunkálására, melyek a következők:

1. A jogosultság kiadásánál, bár nem szakértői engedély ad a Kamara, hanem Tanúsítványt, megmarad a G-D-36-os kódjel. Ez a gazdaságban megkönnyíti az eligazodást és a folyamatosság gyakorlását, a szakmai követelmények egységes kezelését. A szakmai háttér a 47/1999. (VIII.4.) GM rendelet Emelőgép Biztonsági Szabályzata.
2. A Tanúsítvány, megkülönböztet hosszabbítási és új kérelemhez kapcsolódó eljárást. Az eljárást a korábbi rendnek megfelelően a Szakmai Területi Kamara kezdeményezi, szakmai vélemény kialakítása céljából a Tagozat MB-hoz juttatja. A Bizottság az ügyrendjében rögzített módon a véleményt elkészíti. Pozitív vélemény esetén olyan Tanúsítvány kerül kiállításra, melyet a Tagozat és a Szakmai Testületi Kamara elnöke támogatólag aláír. Nemleges javaslat esetén a Tanúsítvány tervezet nem kerül aláírásra, kiadásra, a kérelem elutasításra kerül. Az aláírt Tanúsítványt az illetékes Szakmai Területi kamara a KET szabályai szerint kezeli le, illetve adja meg a jogosultságot, vagy az elutasítást
3. Az új kérelemnél minden esetben személyes elbeszélgetésre kerül sor. A megújításnál csak indokolt esetben. Az elbeszélgetés ténye, illetve mellőzése a tanúsítványban rögzítésre kerül.
4. A kérelem kezdeményezése és lefolytatása kamarai szabályzatnak megfelelően, a forma nyomtatvány felhasználásával és a szokásos eljárási rend alkalmazásával történik.
5. A hosszabbításnál az újonnan megkövetelt továbbképzés igazolását kell bemutatni. Ennek tartalmi kérdéseire a 103/2006. (IV.28.) korm. r. az irányadó, kötelező továbbképzés nincs. A továbbképzés a Tagozat szakterületeinek feleljen meg. Az évi szükséges kreditpont 4, amelyet időarányosan kell MMK akkreditációval, rendelkező szervezet rendezvényein kell megszerezni. A 2010. évben 2 kreditpontot kell szerezni. A Tanúsítvány meghosszabbítása 5 évenként történik, a szokásos ügyvitelnek megfelelően.
6. Tekintettel a megnövekedett feladatokra a meghosszabbítás díja: 10.000.- Ft, az új eljárásé 15.000.- Ft.
7. A tanúsítvány egységes szövegű és csak a G-D-36 kódjelű emelőgépre, vagy annak részterületére irányulhat.
8. MMK tagság követelmény.
9. Jogorvoslat az MMK eljárási rendjének megfelelően történik.

Bp. 2010.05.10.

Összeállította: dr.Temesvári Jenő